

Бранко Малешевић

судбина једне крушке
и друге кратке приче

Бранко Малешевић

судбина једне крушке

и друге кратке приче

Виндзор 2025

Судбина једне крушке (15.09.2023)

Када смо хладне децембарске вечери 1989 године уселили се у кућу у новом насељу, Forest Glade, затекли смо једну малу садницу, дрво непознатог имена и порекла.

Била је једва око метар висока, и то на сред задњег дворишта, на месту где нам је баш сметала.

Нисам неки познавалац воћарства, нисам знао које је врсте та воћка, што се лако може препознати на основу облика и боје листа као и коре стабла (за оне који се разумеју у то).

Дрво је расло, без цвета и плода неколико година.

Све ближе сам био одлуци да га посечем и уклоним са места, да не смета.

У лето 1994 године, косећи траву, угледао сам неколико цветова беле боје. Угасим косилицу, подигнем двогодишњег унука Сашу да му покажем откриће.

Би ми драго, од сада ћу имати прилике да пратим развој цвета и плода, иако нисам знао којег.

Саша је био код нас цело лето, док су му тата и мама радили као менаџери у Отави.

Плод се развијао и уобличио до распознавања три мале крушке!

У септембру дошла је Шашина мама да га поведе са собом.

Седели смо у башти и причали, на ред је дошла крушка да је погледамо. Једна од три крушке је била знатно већа и – зрела!

Дошао је свечани тренутак да прву крушку убере наш први унук – подигао сам га и принео на дохват и показао коју од три да откине. Нисам се сетио да тај моменат забележим камером, али сам плод опрао, исекао на комадиће и послужио све присутне!

Крушка је расла и сваке године доносила све више плодова, сочних и слатких, гране су се повијале до земље под тежином богатог рода.

Многе комшије и пријатељи позивани су да наберу и понесу кућама, јер сазревају све у неколико дана.

И тако из године у годину.

Али ништа добро не траје дуго. Моја супруга Анка, током зимских дана, имала је обичај да храни птице. Поготово када снег падне и покрије места где птице налазе своју храну. Птице се навадиле и продужиле посећивати локацију и у летње дане. Крушка им је била просто на путу, незаобилазна са својим слатким и сочним плодовима.

Тако једне, друге, треће године ...

Покушавали смо их отерати виком, махањем пешкирима, прскали водом из црева за заливање баште, све узалуд. Само једна посета јата птица довољна је да "обере" све крушке и оставе за собом "mess" који после морамо чистити. Једнога дана, очекивали смо "посету" ја и супруга, припремили се да их отерамо по сваку цену.

Толико су биле агресивне, да се нису обазирале на млазеве воде из црева, нити вику и махање свим и свачим.

Сели смо на клупу и беспомоћно посматрали ову дрску "пљачку усред дана".

Рекох, резигнирано: "ајде проклете птице, наједите се још данас, већ сутра нећете имати прилике".

Сутрадан, од јутра до после подне, са електричном тестером и секиром, крушку сам исекао на комаде, гране повезао у снопиће и све изнео на улицу да "гарбичари" однесу.

Негде предвече, ја и супруга смо ликовали посматрајући јато птица које се расподелило по гранама околних јелки и борова, правећи несносну галаму, чудећи се тако брзом нестанку омиљене "брзе хране".

Међутим, ту није још крај приче.

Неколико година касније, био сам у тржном центру у куповини, и у повратку узео такси.

Када сам таксиста рекао адресу, рече да зна где је, јер је била то некад његова кућа, накратко.

Испричао ми да је ускоро по усељењу у ту (нову) кућу изгубио посао, и пошто није могао отплаћивати дуг, морао се иселити. Питао ме је успут да ли је крушка коју је он засадио још тамо. Рекао сам му да није, и у том моменту смо стигли.

Помогао ми је да унесемо “гросерију” и тада, да се увери, погледао у башту где је некада била крушка.

Приметио сам наглу промену израза његовог лица, као да га је нешто растужило.

Претпоставио сам да је то нешто у вези крушке, упитао сам га има ли мало времена да му испричам шта се десило са њом. Саслушао ме је пажљиво и онда рекао да је крушку донео у малој саксији из Лебанона, пре годину дана од куповине ове куће, још док је био у стану.

Држао је и пазио, заливао, излагао сунцу, додавао хранљиве састојке, премештао у веће посуде ...

Коначно је пресадио у башти своје нове куће, и оградио да се случајно не оштети.

Када је морао напустити кућу, било му је јако жао, хтео је да пренесе крушку, али је земља била дубоко замрзнута, па је решио да је остави новом газди.

Средњи исток је постојбина ове воћке, по квалитету далеко позната и цењена због свог укуса, слаткоће и мириса.

После овог сазнања, било је и мени веома жао: због крушке која је невино страдала, и посебно таксисте, јер је њега то понајвише погодило.

Overtime (15.05.2024)

Пошто би свој посао завршио понекад и више од сат времена пре завршетка смене, често би се повукао у скривени кутак позади монтажне траке и одремао преостало време.

Мајк, како су га звали, те вечери заспао је веома брзо и дубоко, јер претходне ноћи скоро да није ока склопио - провео је у друштву картајући се.

Смена је завршена, и последњи радник је изашао из круга фабрике нешто после поноћи.

Мајк је наставио да спава, све док на неудобном лежају није осетио потребу да се окрене. Мрак и тишина у први мах уплашили су га, није схватио где се налази.

Пошто се прибрао, узео је свој Lunchbox и упутио се ка излазу.

Више од два сата је прошло од завршетка смене.

Стражар затражи "Pass".

Мајк, наравно није га имао и потрајало је неко време док коначно није признао шта је уствари довело до његовог кашњења да са осталим из смене напусти фабрику.

Стражар се само насмејао и показао руком у правцу излаза.

Кући је стигао скоро три сата касније од уобичајеног времена.

Грета га дочека питањем: опет си био на картању?

-Нисам, радио сам overtime (прековремено).

Жена ништа не рече иако јој је било сумњиво.

Сачекала је неколико дана, и када јој Мајк, на њен захтев, показа прошлонедељни платни извештај са чеком, дрекну на њега: - Зашто ме лажеш, овде нема никаквог прековременог, кажи где си био!

Пошто је већ проверила код његових другара, знала је да није био на картању, а он сада упорно тврди и заклиње се да је био те ноћи на картању, извињавајући се истовремено што одмах није признао, већ је лагао да је радио прековремено.

Увек му је веровала и никада није ни размишљала о могућности неверства. Али сада, после двоструке лажи, први пут се појавила љубомора, и што је више размишљала о томе, била је све уверенија да је у питању неверство, јер није имала друго објашњење, нити је Мајк понудио.

Борећи се да сакрије унутрашњи бес и немир, сасвим мирно и сталожено рече:

-Твога картања, коцкања и лажи, доста ми је. Одлазим! Узели су се у Немачкој и по завршетку рата, међу бројним дипиовцима (DP- displaced people) нашли се у Виндзору. Као ратни заробљеник, након капитулације краљевине Југославије, нашао се у логору у једној забаченој провинцији. Већина логораша била је коришћена на оправци путева и отклањању последица бомбардовања у околним индустријским објектима, а Мајк је имао срећу да буде послат на фарму као испомоћ фармеру, чија су два сина била на Источном фронту. Стари фармер морао је да се ослони на помоћ своје супруге и ћерке да обрађује велики посед и није било проблема да му доделе једног логораша који се разуме у послове на фарми, уз то јакос и здравог младића.

Грета га је подучавала немачком језику и пословима на фарми, тако да су временом постали блиски, и као резултат те блискости развила се и љубав.

Својом вредноћом и понашањем привукао је пажњу и њених родитеља, који су га прихватили безмало као сина.

После рата, није хтео да се врати у Југославију, већ је са Гретом изабрао Канаду.

Запослили су се у аутомобилској индустрији, добро зарађивали, стекли две куће и позамашну суму уштеђевине.

Нису имали деце, која често у кризним моментима брака умеју да буду одлучујући разлози за помирење.

Мајк је без много узбуђења прихватио предлог супруге, и већ је себе видео као "слободног" човека, који више неће бити дочекиван питањима где си био, шта си радио ...

Зато мирно одговори:

-У реду, када ти тако хоћеш, нека тако и буде.

Предложи јој да узме кућу коју жели, кола и намештај такође. Готовину ће поделити на равне делове. И она прихвати.

То је, ако не једини, али засигурно последњи пут да су се сложили око нечега, иако се не би могло рећи да су живот провели у свађама.

Када су кроз неколико дана код адвоката изнели свој план и договор, овај видећи да се ради о пазамашној имовини и готовини, а имајући “свој план” у виду, рече:

- Ви сте две странке у спору сада, и потребно је да свако од вас има свог адвоката.

Обоје прихватише, без икакве сумње у добре намере правног саветника.

Грета је ускоро добила позив “свог” адвоката, који јој одмах стави на знање, да она има право на више од договореног, јер је њена плата била већа од плате супруга.

Грета се испрва снебивала да прихвати овај савет, али на наваљивање адвоката прихвати да се покрене ревизија договора у њену корист. У питању је била позамашна сума. Адвокат је проследио одмах захтев другом адвокату а овај саопшти вест свом клијенту.

Мајк одмах одбије било какве измене договора и рече да неће пристати на њен захтев за промену већ договореног.

Србин, каквог га је Бог створио, инаџија Мајк, заоштрио је процес сада својим контра захтевима, који расправу учинише нерешивом.

Након неколико година судских препирки, када су и последњи долари готовине и продатих кућа ишчезли, спор је окончан.

Грета је завршила на 6 спрату Градске болнице (психијатрија), а Мајк преминуо од срчаног удара у једној медитеранској земљи, где се склонио да проведе последње дане живота - где нико никада није сазнао за његову муку и бруку.

Неизвесност која је владала међу ратним заробљеницима у једном од многобројних логора у Немачкој пред сам крај рата била је неподношљива.

Бомбардовања немачких градова, путева, фабрика, мостова била су све интензивнија, отуда и брига да и сами не постану мета, било грешком или намерно - никоме није веровати.

А питање је било и како ће немачке власти поступити према њима, да би сакрили своје злочине, посебно над српским и руским заробљеницима.

У таквој ситуацији требало је донети одлуку како се извући из логора (и Немачке) док још није касно.

Своја размишљања није смео поверити никоме, па ни најближим другарима, јер свако је био нечији доушник спреман да пријави, да би себе можда спасио.

Одлучио је да побегне, не говорећи никоме ништа.

Тодор је искористио прилику да једне ноћи, током прелета већег броја бомбардера, када је пажња чувара попустила, провуче се кроз раније припремљен отвор на високој огради од бодљикаве жице, и изгуби се у оближњој шуми.

Срећна околност је била близина Дунава, и пошто је већ имао план да то искористи и да пратећи ток реке, углавном ноћу, крене на пут спаса.

Бирао је намерно да одмор током дана буде у близини неког салаша, или њиве где сељаци обављају свој посао, да искористи њихову непажњу и заузетост послом, да се снабде храном и неким делом цивилне одеће.

Али након десетак дана, стигавши у близину југословенско-мађарске границе, гладан и исцрпљен, пред саму зору, угледа светлост у усамљеној кући, издвојеној на крају вароши, недалеко од реке.

Решио је да покуца на врата, па шта буде.

Врата је отворио старији господин, у пиџами, и нешто на мађарском упита тихо, са прстом на устима, упозоравајући непознатог дошљака на опрезност.

Тодор, не знајући како да објасни да је гладан, прстом упереним у своја отворена уста, покуша да каже шта хоће.

Домаћин се загледа у уста, ништа не говорећи, показа му да уђе, опет прстом преко уста - позор на тишину.

Уведе га у суседну просторију, у полумраку, посади у кожну фотељу, нешто рече сасвим тихо, истовремено узимајући неки предмет са полице поред фотеље.

Приђе, даде знак да отвори уста, и док се Тодор питао шта овај хоће да уради - зуб је већ био ишчупан, и др. Зубар му показа врата, опет с прстом преко уста.

Надајући се парчету хлеба, тек тада схвати да остаде и без зуба. Случај је хтео да се намерио на зубара, који је мислио да га боли зуб, а упозорењем прстом хтео је да укућани не чују да помаже бегунцу, којег би иначе морао пријавити.

Добри полицајац Bobby (21.04.2025)

Са супругом и двоје малолетне деце, Јоца је живео на крају села у омаленој кући “набијачи”. На невеликој њиви гајили су поврће довољно за потребе породице, а додатне приходе налазио је радећи код других сељана. Био је задовољан оним што има, породица је била скромна у захтевима.

Када је стриц имењак у старе дане престао да обавља дужност сеоског берберина, преузео је улогу и наставио да брије и шиша паоре, тако што је предвече, када се врате са поља, сељаке муштерије обилазио бициклом, а у малој дрвеној кутији, наслеђеној од стрица, својој “покретној берберници” имао све потребне алатке: машину за шишање, маказе, бритву, сапун, четкицу, каиш за оштрење бритве и остало.

Његове огрубеле сељачке руке имале су потребу да се прилагоде осетљивом раду са бритвом, и временом постао је “мајстор свог заната”.

Али дође 1965-та и позната реформа, привредна и друштвена, а као највећа промена је била слободно кретање изван граница државе и одлазак у иностранство, без икаквих ограничења.

И Јоца се распитивао о могућем одласку у Канаду, где има рођака, такође берберина, који је пред пензијом и радња је била на располагању, ако жели.

Јоца се после разговора са супругом, одлучи да са породицом оде преко океана, у град на граници са Америком.

Стигли су касно увече, али Јоца није имао стрпљења, већ је рано ујутру погледао кроз прозор, да види како изгледа улица где ће имати своју берберницу и натпис који је већ осмислио, “Joe`s Barbershop”.

Пажњу му привукоше велики број радника који после ноћне смене излазе из фабрике мотора, сваки носећи мали коферчић, изгледом баш као његова покретна берберница, па гласно позове своју супругу:

“Нема жено овде `леба за нас, види само колико је бербера”!

Није знао да су то радници који носе своје “Lunchbox”-е.

Берберницу је наследио од рођака, и убрзо се прилагодио новом начину пословања, научио довољно енглески да се може споразумети са муштеријама који не говоре српски, а већину су чинили управо Југословени који су у највећем броју баш ту, у околним улицама настањени.

Мађутим, талас “Хипи моде” управо је био на врхунцу - мало посла за бербере! Трошкови расту, приходи се смањују, требало је нешто предузети и обезбедити породицу.

Приметио је да велики број наших људи вози камионе, зараде су добре али је посао напоран и захтева одсуствовање од породице и по недељу дана, док се терет не испоручи на сасвим другој страни континента.

Немајући много избора, упише се на курс за возаче великих камиона, успешно положи све испите и ускоро добије посао. Његово возачко искуство вожње трактора било је велико другчије од управљања овим “друмским крстарицама”.

Био је пажљив, привикавајући се на дуге вожње и саобраћај који је био неупоредив са оним банатским уским друмовима и кратким рутама. Као нов возач, постепено је добијао дуже туре, и по први пут крене у правцу Тексаса.

Дуга ноћ, а још дужи пут кроз пустињу Аризоне. Дању се некако самоћа лакше подноси, пејсажи до сада невиђених и непознатих предела привлаче пажњу а заборављају на умор.

Толико је тога другчијег од родног Баната, ваља то видети и уживати у призору.

Али ноћна вожња, дуга и заморна, устаљено бректање мотора и музика са касете позивају на санак.

Не сећа се тачно шта се десило, али одједном осети како пада и преврће се у кабини камиона. Тих неколико тренутака чинило му се као вечност, тек успе да изађе из возила које се нашло поред пута.

Излетео је са пута у једној благој кривини, јер га је од замора санак савладао.

Недуго затим чује сирену полицијског возила, из којег изађе полицајац и прво што га упита беше:

-Је ли све у реду са вама?

-Јесте, хвала Богу, као што видите.

-Шта је разлог томе да сте излетели са пута?

Упита полицајац, пошто је било очигледно да возач није под утицајем алкохола, а возило, осим што се нашло поред пута, није претрпело значајнију штету.

-Изненада, однекуд се створи срна, истрчи на пут, и да бих избегао судар нагло сам скренуо ...

-Да ли сте сигурни, да је то била срна?

-Сасвим сигуран, знам како изгледа ...

*-Добро, верујем да сте видели срну, а можда сте сањали?
Полицајац је био црнац, и није због мрака могао видети израз
његовог лица, али је осетио по благости говора, да је
добронамеран и да неће строго поступати према њему,
тим пре што никога није повредио, нити какве штете начинио
на друму, па детињом наивношћу признаде, да је могуће,
али и даље тврдећи да је заиста видео срну.
Полицајац се насмеја, и готово пријатељски му рече:
-Овде, у овом крају, никада није било срна, ово је пустиња,
ту има само дивљих паса, шакала и других пустињских
животиња, срна ту не би опстала.
Потом му је помогао да се врати на друм, и када се уверио да је
возило спремно за пут, саветовао му је да се у првом мотелу,
који је на само пар миља удаљен, добро одмори пре него што
настави пут до одредишта.*

*Јоцу обузе неко помешано осећање радости што је прошао без
казне, а пре свега без повреде, и понашања полицајца од којег је
очекивао казну или чак хапшење, а који му је на крају пожелео
добар пут, пружио руку и рекао своје име: Bobby.*

Судија (15.05.2025)

*Брајан је живео са својом породицом, коју су чинили супруга Ана,
ћерка Георгина и синови Брајан Јр., Денис и Борис, у кући која је
грађена за ратне ветеране, скромна, на малом плацу али на
добром месту, близу центра града.
Уз то, имала је више просторија, истина мањих површина али
довољних за смештај ове повеће фамилије.
Деца су ишла у оближње школе, мајка се бринула о свему у кући,
а Брајан је вредно радио у фабрици аутомобила, добро
зарађивао и породица није ни у чему оскудевала јер су били
скромни у прохтевима тј. задовољни с оним што су имали.*

Ипак, временом су пожељели да у складу са могућностима свој дом учине удобнијим, домаћин је радио често и прековремено, новца није недостајало.

Реновирање куће захтевало је познавање и материјала и алата, у чему није имао довољно искуства.

Набавио је енциклопедију “Do it yourself” (Уради сам), као и потребан алат, добро проучио како се шта ради и једнога дана започео посао који ће потрајати цело лето.

Колико год је то захтевало напора од Брајана, можда и више је требало и стрпљења за целу породицу: живети у таквим условима било је непријатно, али сви у кући су гледали унапред и стрпљиво очекивали дан када ће томе доћи крај.

*

Комшија Алдо, грађевинар по струци, надгледао је и понекад помагао када је било неопходно, иако то Брајан није изричито тражио. Хтео је Алдо да се на неки начин одужи свом комшији који му је годинама обављао, без накнаде, ситне услуге око обрачуна државних и локалних такси на крају године, што је обавеза сваког грађанина да пријави годишње приходе ради наплате пореза, испуњавање разних и честих формулара за запошљавање и накнаде за време неплаћеног прекида рада, што се тих година често дешавало у грађевинарству.

Алдо, као и његова супруга Рина слабо су говорили енглески, а Брајан је после завршетка колежа био стручан у том послу. Деца добрих комшија били су добри другари и тако су временом постали блиски, малтене као рођаци.

*

Послови око реновирања куће, приближили су се крају, десетак дана пред празник “Labor Day” што је алтернатива празнику рада Први Мај у остатку света.

Преостало је још да се све просторије (укупно осам) офарбају, супруга и деца су већ изабрали боје каквим ће да се обоје њихове собе, а Брајан се дубоко замислио како то да изведе:

Ради у фабрици шест дана и по дванаест сати, док дође кући, и без одмора може да офарба можда једну просторију.

То би узело исувише времена, јер су на дан празника желели да прославе завршетак радова, а преостало је још и да се поставе нови теписи у свим просторијама.

Земљак, по занимању молер, којег је упознао на послу, тражио је чак хиљаду долара да у току викенда обави тај посао.

Било је то изнад очекивања, јер је био спреман да плати износ раван целој недељној плати у то време, око пет – шест стотина долара. И тако размишљајући шта да ради, наиђе комшија Алдо, прегледа све просторије да ли су спремне за фарбање, и упита када и ко ће то да изведе, јер је схватио да је то велики посао да би један човек могао урадити за тако кратко време.

Понуди да ће разговарати са братом његове жене, Салваторе, који има фирму за обављање таквих послова.

Брајан помисли, ако је његов земљак тражио хиљаду долара, колико ће тек ово коштати рече, то би било и превише за мене, радије ћу сам урадити, па када завршим.

Ја сам већ с њим разговарао, рече Алдо, он ће доћи сутра да види посао и каже када ће то урадити, рекао је да неће много тражити, јер то ће обавити током викенда.

Салватора је срео неколико пута, када је долазио да обиђе сестру и фамилију, дакле знали су се, али овакву понуду није очекивао. Свеједно, сутрадан предвече Алдо и Салваторе дођоше, пошто је погледао шта треба да се уради, сели су у башти позади куће, прихватили понуђено хладно пиво, па Салваторе рече:

-Доћи ћемо у недељу брат Бруно и ја, у току дана све завршити, па сутрадан можете прославити празник рада!

На питање колико ће то коштати, рече не брини, али на инсистирање домаћина рече: сто долара!

У први мах Брајан помисли да је то износ за сат рада, па брзо прорачуна да ако заврши за седам - осам сати биће знатно мање од онога што је тражио земљак.

На сат? – Упита Брајан.

- Не, за цео посао! - одговори Салваторе.

У недељу, као што је Салваторе обећао, дођоше са њим брат Бруно и комшија Алдо и док си трепнуо оком, сав намештај је био померен, и њих тројица се дадоше на посао.

Брајан искористи прилику, да у оближњем Kentucky Chicken ресторану купи довољно пилећег печења, пице у суседној пицерији и шљивовице, вина и хладног пива у продавници пића. Само четири сата било је довољно да овај уиграни тим заврши све послове, врати намештај на своје место, опере руке и седне за постављени сто.

Тешко би било описати расположење које је владало за столом и око стола, па и у целој кући.

Уз пилетину и пицу, хладно пиво, вино, а посебно уз шљивовицу, расположење је расло како су се чаше празниле.

Домаћин искористи прилику док још пиће није превладало моћ размишљања, стави пред Салватора шесто долара, рекавши:

-Тражио си сто, а вас има тројица па сваком по двеста долара за добар и брз посао!.

Први се успротиви Салваторе:

- Ни случајно, ни оних сто долара које сам тражио, нећу прихватити! Ништа нећемо узети, то је наш поклон!

Брајан упита - Зашто?

Салваторе, помало запињући језиком одговори:

- Ти толико година помажеш мојој сестри и зету, око таксе и многих административних послова, ми то знамо, и у знак захвалности овим ти се бар делимично одужујемо!

Преостало је још да се поставе теписи у свим просторијама. Желећи да се и то што пре заврши, Брајан се распитивао где је најповољније да се купе и поставе, ове тада веома популарне подне простирке.

У новинама наиђе на оглас где једна компанија нуди квалитетне тепихе и повољне цене за инсталирање, са упадљиво великим словима: Све прва класа!

Позове компанију, чији представник (власник) дође у заказано време, ујутру око девет сати, са узорцима тепиха и материјала који се поставља испод тепиха.

Брајан показа страницу новина са споменутим огласом, и упирући прстом у већ црвеном оловком заокруженом избору тепиха и подтепиха, изнад чега крупним словима пише Прва класа! Рече да жели управо тај тепих и гуминирани подтепих. Истовремено, док бизнисмен заврши писање уговора, Брајан понуди да ли жели нешто за пиће, мислећи на кафу или чај, што је овде уобичајено у преподневним сатима. Рече да жели пиво, ако може.

Брајан му принесе пиво а овај истовремено пружи уговор на потпис тражећи сто долара за депозит (Down-payment).

Брајан је потписао, не проверавајући шта је уписано.

Затим обећа да ће тепих бити постављен идућег уторка пре подне, и као узгред упита да ли ће бити код куће.

Брајан одговори да ради пре подне а да ће супруга или неко од деце бити код куће.

У понедељак један колега из друге смене замоли Брајана да за сутрадан промене смене јер има неки непредвиђен посао да обави у општини после подне.

Брајан прихвати јер је и њему одговарало да буде код куће пре подне. Сутрадан ујутру како је обећано, појавише се два радника да обаве посао.

Брајан, по навици да провери све да ли је као што је написано у уговору, погледа тепихе: назив материјала, боја на први поглед

одговарају, погледа материјал за подтепих – види није гуминирани материјал већ обичан филц. Погледа још једном тепих, примети оригиналну декларацију о пореклу и квалитету и примети: друга класа.

Погледа тада уговор да провери шта тамо пише, и на велико изненађење види: друга класа.

Одмах каже радницима да не инсталирају већ да обавесте власника о свему.

Један од радника позове телефоном и каже о чему се ради.

Власник затражи да разговара с Брајаном, изненађен што је код куће иако је рекао да ради пре подне.

Брајан је одбио да се испоручени тепих постави, а власник компаније је запретио да ће то скупо коштати јер је тепих за шест просторија већ измерен и исечен према површини соба.

Брајан није попуштао и радници су се вратили необављеног посла. Још једном је власник позвао телефоном и запретио судом, али Брајан је остао упоран тражећи да врати депозит. Након десетак дана стиже позив Брајану да се појави пред судом по захтеву власника компаније да се учињена штета одбијањем да се поставе теписи по уговору намири судском пресудом.

Брајан се појавио у заказано време, први пут у животу, пред судом. Како изгледа судска расправа и ток суђења могао је само да замисли на основу онога што је виђао на филмовима или читао у књигама.

Уђе у судионицу, тамо је већ био власник фирме са двојицом својих радника као сведоцима и адвокатом, као саветником и посматрачем, али не и учесником у расправи.

Власник, обучен као да иде на свадбу, понашао се арогантно и надмено, као да жели да каже, сад ћу га научити шта значи непоштовање уговора.

Истина, потписан уговор је био у пракси као документ строго поштован и примењиван у бизнису као и на суду.

Ако би неко био преварен или оштећен због непознавања закона, онда се примењивало правило:

Непознавање закона не ослобађа одговорности и обавезе потписаног уговора.

(или простије речено – није грех преварити будалу).

Први је прозван тужилац да се представи и изнесе свој став.

Стављајући руку, на захтев судије, на Библију, обавезујући се тиме да ће говорити истину (тако ми Бог помогао).

Прве речи су му биле да потиче из угледне породице, да је члан цркве, и читав низ разних клубова и удружења, као заслужан и поштован грађанин. Онда је показао уговор, изјаве радника, тражио да се надокнади штета у износу вредности по уговору, плус изгубљен радни дан због суда, што је заиста представљало велики износ, дупло већи од оног из уговора.

И као ликујући, повуче се да би уступио место туженом.

На захтев судије, да стави руку на Свету књигу, и изнесе своју одбрану, Брајан прибрано и мирно рече:

Господине судија, ја не могу ставити моју руку и говорити истину, јер то више није Света књига, која је сада после свега што је тужилац изговорио, упрљана лажима.

Судија, очигледно изненађен, помери се на столицу и рече:

Добро, није обавезно, наставите са изјавом.

Брајан потом исприча све у детаље, како је изабрао ту компанију, до тога како га је послужио пивом, и како се интересовао да ли ће бити код куће у време инсталације тепиха, како је случајно променио смену, открио превару у уговору, и потом предао судији копију уговора са уписом друге класе и лист новина са огласом, црвеном оловком означеним тепихом прве класе који је изабрао.

Судија је пажљиво и дуго посматрао све то пред собом, затим рече: У случају да пресуда буде у вашу корист, шта очекујете од тужиоца као накнаду?

- Господине судија, ја само тражим да ми врати сто долара депозита и ништа више, одговори Брајан.

- А шта за изгубљено време на суду, пропуштену смену на радном месту?

- Ништа нисам пропустио, господине судија, променио сам смену са колегом, а ово време на суду мени је важније да правда и истина победе. Никакав износ се тиме не може поредити.

Судија поче да обојицу мерка, тапкајући прстима по столу.

Затим устаде и гласно рече: Пресуда у корист туженог!

И удари дрвеним чекићем по столу - спор завршен.

Брајана као да истовремено полише хладном и топлим водом.

Обрадован праведном пресудом осетио је велико олакшање због победе истине над лажима.

Тада адвокат приђе и замоли судију да објасни на основу чега је дао предност туженом у односу на судски валидан уговор?

Судија рече:

Ту су се нашли уговор са преваром наспрам истине, моје је било да проценим коме ћу више веровати – а то је увек истина!

Пријатељ са твором (22.06.2025)

Један од необичних призора када намерник са других простора прошета улицама, парковима, обалама река и језера у

Виндзору, приметиће велики број дивљих гусака, патака, ћурки, зечева, свих врста птица, веверица па и творова, који слободно шетају и имају предност у односу на све остало што се креће, јер су законом заштићени као нигде у свету.

Како је лепо видети када возила стрпљиво стоје и чекају док мама патка предводи своје потомке преко улице а тата патак на зачељу пази да се које не одвоји из реда, што увелико подсећа на ђаке прваке, који прелазе улицу под пажљивим оком учитељица на почетку и крају колоне.

Видети зеку како претрчава преко стазе да би се придружио осталима из своје групе, приказ је који свако доживљава радосно и пуна срца.

Док високо изнад паркова орао крстари тражећи плен да нахрани своје орлиће, градње објеката у околини и све буке престају док млади не ојачају и полете.

Када су грађевинари на једној прометној улици, рушећи неку стару кућу да би подигли нову открили пачје гнездо, престали са радом читав дан док надлежна служба града није их преместила на безбедно место.

Све слично грађани с лакоћом и разумевањем подносе, али има случајева када им нека створења праве заиста много непријатности, па и проблема у животу.

То су најчешће дивље патке и гуске, којих у градским парковима и језерима има безброј, па када у јатима слете на стазе око језера или на фудбалске терене, оставе иза себе неред и терен привремено неупотребљив.

Затим птице које у налету могу за пар минута обрати грожђе или воћке. Веверице, ма како драге и вољене, знају причинити штету али и бити опасне по домаће љубимце, посебно мачке или пудлице.

Али, вероватно је најнепријатније ако за честог госта у вашој башти и окућници имате твора, који у потрази за храном преврће контејнере за отпад, често направи и штету у башти, а прићи им је немогуће из познатих разлога:

Нико не жели бити изложен њиховом одбрамбеном оружју чије последице остају сатима после њиховог одласка.

Има их у граду много, ретке су куће поштеђене њихових посета, пре свега подизањем одговарајућих ограда и водећи рачуна да отпад не привлачи њихову пажњу.

Али, у неким случајевима, као што је овај који следи, твор уме да буде и домаћи љубимац, ако се намери на правог домаћина, љубитеља свих живих створења.

Дејан, комшија с друге стране парка био је добар домаћин, о свему је водио рачуна да његов дом буде уредан и удобан, а супруга је водила бригу о башти и цвећу. Њихов пример следиле су и многе комшије, којима су у свако доба били спремни прискочити у помоћ. Посебну пажњу посветио је својој радионици, пуној алата којег је користио помажући многим, а поред ње подигао пушницу из које се ширио мирис чварака, кобасица, сланине, шунке ...

Твор са добрим чулом мириса и слуха, из оближњег парка, није пропустио прилику да осети да се ту нешто интереснтно за њега дешава. Посетио је неколико пута и добро се осладио отпацима поред пушнице или из контејнера, и постао редован посетилац. Уз то, често би направио и неку штету у башти, погазио расад младог поврћа, цвећа ...

Супруга се пожали, и шта ће, комшија постави замку у за то припремљеном кавезу, и једног јутра примети твора заробљеног. Имао је намеру да га са кавезом однесе у неколико километара удаљени шумарак и тамо пусти, али промени мишљење у задњем моменту када је приметио да га овај гледа сасвим мирно, као молећи да га пусти на слободу.

Дејан приђе полако и пажљиво, да не изазове реакцију заробљеника, и стално одржавајући контакт очима са животињом, пазећи на сваки њен покрет.

Подиге полако вратанца од кавеза, остави их отвореним и мало се удаљи, очекујући да ће искочити и побећи без употребе свог “спреја”.

Међутим, твор се сасвим полако извуче из кавеза, стално погледајући у комшију, мирно стаде очекујући следећи потез оног од кога зависи његова слобода.

Комшија седе на клупу и даље посматрајући “затвореника” који то више није. Потом устаде, из пушнице изнесе комадић суве сланине, и стави пред њега. Твор поче мирно да грицка, а комшија принесе и тањир са водом, слободно приђе и остави.

Тек када се угостио, твор поче да се корак по корак удаљава у правцу парка, и након што се провукао испод оgrade, стаде и још једном осврну, као да хтеде рећи хвала.

Сутрадан рано ујутру нашао је свој доручак на истом месту.

После неколико дана почео је да узима храну из руку свог добротвора, који га је мазио као домаћег љубимца говорећи: Са животињама се може разговарати и споразумети - језиком којег сва жива бића разумеју – добротом.

За разлику од многих који нису могли ни са самим собом, наш комшија Дејан је могао бити пријатељ и са твором.

Новчаник (26.06.2025)

Новчаник, (буђелар, шлајпек, шајтов, wallet) неопходан у свакодневној употреби људи, још од појаве новца као средства за плаћање робе, услуга или било које размене вредности.

И само име упућује на његову намену - то је предмет у којем се држе новци (новчанице).

Може бити направљен од коже (најчешће), платна, или пластике, разних боја и облика.

У њему се држе, поред новаца и разни документи, лична карта и здравствена картица, возачка дозвола, рачуни и признанице, фотографије милих и драгих особа ...

Ако га случајно изгубите, може да представља велики проблем.

Поред губитка новца и докумената који се морају одјавити и заменити, то кошта много и новца и времена, а стрепња да не падне у руке неког непоштеног који ће злоупотребити визу или возачку дозволу представља заиста велику бригу и захтева брзу реакцију.

*

Мени се десило једанпут да заборавим новчаник у чекаоници клинике где сам био на контролном прегледу.

Када сам стигао до аутобуске станице, видим да немам картицу градског аутобуса.

Брзо се сетих где сам задњи пут имао новчаник у руци и вратим се натраг, са веома мало наде да ћу га наћи, јер је то место доста прометно.

Затекао сам тамо неколико људи али неким чудом нико од њих није приметио новчаник на седишту близу врата.

Како сам се само обрадовао када сам га угледао и нашао нетакнутим, пуним тек подигнутих долара у банци.

За новац не бих се много секирао, али могућност да би неко могао узети визу и злоупотребити је, била је узнемиравајућа.

*

А десило ми се да сам три пута налазио новчанике, сваки од њих био је “дебелушак”, што значи да је у њима било или доста новца или докумената, или комбиновано.

Први пут нашао сам новчаник када сам свог најмлађег сина водио у школу, на паркингу испред једне трговине.

Предпоставио сам да ће онај ко је изгубио новчаник најпре доћи у ту радњу, где је вероватно и био, тако сам мислио.

Новчаник сам предао трговцу и рекао где сам га нашао, без да сам га отварао и проверио садржај.

Други пут, заиста пун новчаник нашао сам у аутобусу, када сам се упутио у оближњи тржни центар Tecumseh Mall на кафу у Tim Horton`s, где ме је друштво чекало.

У аутобусу је била само једна девојка, одмах иза седишта на којем сам нашао новчаник, подигао га и показао, држећи га високо дошао до шофера и предао му.

То је уобичајена пракса ако се шта нађе у аутобусу да се тако уради, јер ће онај који је изгубио нешто, вероватно тамо прво и потражити.

Са супругом сам био у апотеци на једном мањем градском тргу, прелазећи преко паркинга, супруга показа руком на новчаник који је лежао на мокром асфалту, јер је падала киша.

Сагнем се и подигнем, и пошто је аутобус долазио, ставим га у џеп са намером да погледам када дођемо кући, да ли у њему има неки документ који би указао на власника, да пронађем број телефона и назовем га.

Овај пут сам урадио другчије него у претходна два случаја: Често пута сам се питао, да ли је онај трговац или шофер поступио према очекивању или можда се полакомио на позамашне своте новца, или, недајбоже, документа.

Нисам сумњао у те људе, али нисам био сасвим ни уверен да то није можда злоупотребљено.

У новчанику нашао сам број телефона име и адресу и позвао да га обавестим о наласку новчаника.

Није био код куће, па сам оставио поруку.

Сутрадан ујутру јави се и рече да ће одмах доћи, рекавши да је његова мама већ почела да отказује и затвара рачуне банке и визе, да би предупредила евентуалну манипулацију.

Рекао сам му да нема потребе за то, јер ништа није дошло у руке могућих превараната, и тиме уштедео доста труда и новаца, њему или његовој мами.

Дошао је, захвалио и понудио јединих 20 долара који су били у новчанику, као награду.

Наравно, одбили смо.

Био је тек запослен, први посао у једној мањој фабрици.

Били смо супруга и ја сасвим другог расположења у односу на она два ранија случаја.

Осетили смо захвалност и срећу овог младог човека, радосни да је новчаник уручен лично власнику а не неком посреднику.

Пре више од 70 година, још када сам био ђак у нижој гимназији у Српској црњи, читао сам једну руску “скаску” о новчанику, који је тада био управо то – новчаник у којем су се држали само новци, јер тада није било картица и докумената као данас.

И онда, у та стара времена, људи су губили и налазили новчанике, доносили и предавали сеоском старешини, а овај предавао власнику који би пријавио нестанак истог.

Претходно, старешина би у присуству налазача пребројао новац, сачинио записник и навео име оног ко је нашао новчаник, због награде која је била 10 процената од износа нађеног новца. Сељак који је изгубио свој новчаник дошао је код старешине да га преузме.

Да би проверио да је овај прави власник нађеног новчаника, старешина села упита колико је новца било у њему.

Овај, да би избегао обавезну награду налазачу, рече да је износ био знатно виши, то ће рећи да је налазач већ узео више него што му припада.

Старешина још једном га упита да ли је то тачно како је навео, сељак рече да јесте.

Старешина мудро пресуди:

- Ти тврдиш да је у новчанику који си изгубио било више новца него у овом који је нађен, што значи да то није новчаник који си ти изгубио него неко други, а ти сачекај док твој не буде пронађен!

Зимски капут (28.06.2025)

Једна жена је често предлагала мужу да узме вишак гардеробе, заједно са зимским капутом који годинама није користио, и да однесе некој добротворној организацији.

Он је одбио, рекавши да би му једног дана могао затребати.

Године су пролазиле, све док једног дана, када је жена била у посети код сина и породице у другом граду, није одлучио да изнесе гардеробу, очисти је и проветри.

Када је завршио посао, погледао је зимски капут, ставио руку у један од џепова и пронашао велику коверту.

Отворио је и видео да је пуна новчаница од 50 и 100 долара.

Сео је за сто, избројао и питао се шта да ради:

Има преко 25.000 долара. Онда је одлучио да послуша савет своје жене, да узме вишак одеће и поклони једној хуманитарној организацији, а новац остави на скривеном месту у гаражи.

Када се жена вратила, рекао јој је шта је урадио.

Жена, након што се уверила да је однео и зимски капут, успаничила се и неконтролисано почела да вришти:

„Држала сам више од 25.000 долара у том зимском капуту.

Јеси ли и то дао?“

Муж рече: „Нисам знао, зашто ми ниси рекла и зашто си држала новац у капуту?“

„Уштедела сам тај новац и чувала у случају да нам затреба, јер немамо друге уштеђевине! Шта ћемо сада?“

Муж је затим отишао у гаражу, узео новац, дао жени и рече:

– Новац се чува у банци а не у џепу зимског капута.

Прво је помислио да жена крије од њега, ко зна из којих разлога, али је онда схватио њену бригу за породицу и покајао се због неоправдане сумње, па и сам почео пажљивије да води рачуна о новцу.

Бранко Малешевић / Photo by Doug Bell

Published by:

SAWS

Since 1973

SPORTS ACTIVITIES OF WINDSOR SERBS

COLLECTING - RECORDING - PUBLISHING

Branko Malesevic

3007 STILLMEADOW ROAD WINDSOR, ON N8R 1N2

branko_malesevic@yahoo.ca

Реч аутора.

У већини случајева тема приче је човек и његова околина, може бити истинита, измишљена или у комбинацији, у зависности од тога како аутор жели да прикаже догађај. Догађаји могу бити слични, без обзира на географске ширине и дужине, као и поступци и имена јунака приче. Зато и поред тога што аутор промени имена и називе места, многи ће ипак препознати себе у некој причи. Зато је важно напоменути да свака сличност је случајна, и то се овим путем жели нагласити.

30.11.2025

Од истог аутора:

1. *Српски Спортски Клуб Виндзорски Срби 1973 – 1976*
2. *Спортске Вести с.к. Виндзорски Срби 1977*
3. *Спортска Активност Виндзорских Срба у 1929 – 1979*
4. *Јанко Мајсторовић, радник и ратник 1980*
5. *John Maystorovich worker & warrior 1980*
6. *Прослава 200-те годишњице рођења Вука Стефановића Караџића у Виндзору 1787 – 1987*
7. *Windsor Chess Club Chess News 1997*
8. *Комплет билтена Српског Шаховско Удружења 1998-2001*
9. *Срби у Виндзору 1910-2010 II издање 2013*
10. *Балоте клуб Виндзорски Срби 1923*
11. *The Maple Leaf Cyclist 2023*
12. *Срби у Виндзору и шах 2023*
13. *My Chess Book 2023*
14. *Српско Шаховско Удружење у Онтариу 1998-2024*
15. *Милан Вукадинов Шаховски олимпијац 2024*
16. *Milan Vukadinov Chess Olympian 2024*
17. *Sports Activities of Windsor Serbs 1929 – 2024*
18. *Спортска Активност Виндзорских Срба 1929 – 2024*
19. *Од Кукуља до Виндзора (једна прича) 2024*
20. *From Kukulje to Windsor (one story)*
21. *Судбина једне крушке (2025)*
22. *The destiny of a per tree (2025)*
23. *Кафанске приче 2025*
24. *Срби у Виндзору 1910 – 2025 IV издање*

